

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Redna vsak četrtlet in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge Evropevske države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katal. Ekonomnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Eksplicit se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do sreče sputaj. — Ne zapre reklamacije se poštnina proste.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtlet na 10 straneh. Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naslov: Upravništvo „Sl. Gospodar“, Maribor.

Otvoritev dež. zbora.

Vrata Štajerskega deželnega zbora so se po dveh letih odmoru v torek, dne 16. t. m., zopet odprla. Prva seja je bila brezpomembna, volili so se le zapisnikarji in overovalci deželnozbornih zapisnikov. Takoj po tej prvi seji se je zborovanje zopet za par dni prekinilo, ker se še vršijo pogajanja med slovenskimi poslanci in nemško večino. Ako bodo imela ta pogajanja za Slovence časten uspeh, bo deželni zbor deloval, ako ne, nastopila bo zopet slovenska obstrukcija in deželni zbor se odgodi ter potem kmalu razpusti.

Slovensko kmečko in delavsko ljudstvo se je v tem boju naših poslancev proti nemškim krivicam vedlo vzorno. Do danes je soglasno in navdušeno odobravalo boj poslancev ter z odločnimi izvajanja na vseh shodih podpiralo njihovo stališče pri pogajanjih v Gradcu. Glasno izraženo zaupanje volilcev je bila največja opora našim voditeljem pri njihovem trudu, da izposlujejo za spočnejšajersko slovensko ljudstvo prosvetne in gospodarske koristi.

Nač vse grdo pa se je vedla v tem boju slovenska liberalna inteligenca. Najprvo se je sicer postavila ob stran svojega bojujočega se ljudstva, potem je začela cincati in nazadnje je nastopila očitno proti boju svojih rojakov ter se postavila v eno vrsto z našimi stoletnimi nasprotniki, z Nemci. Še celo bolj oostudno in lažnjivo se je vedla v tem boju, nego Nemci in nemškutarji sami. Na zadnjih shodih je zahtevala, da se naj slovenski poslanci na vsak način, brez vsake odškodnine, udajo Nemcem. Nastop slovenske liberalne inteligence ni nič drugega nego najgrša narodna izdaja. Nam liberalcem je treba pred vsem kruha, je vzklilil eden izmed liberalnih govornikov na zadnjih shodih, ter mislil pri tem na zvišanje učiteljskih plač. Za skledo leče so liberalci pripravili, pozabiti na vse narodne in gospodarske zahteve slovenskega ljudstva.

Pri vsakem narodu je inteligenca glede narodne časti najbolj rahločutna, naša liberalna inteligenca pa v najbolj resnih časih misli le na nove plače. Niti na to se ne ozira, da je vrhu tega gospodarsko stanje zadnjih let med našim ljudstvom tako bedno in revno, da ne more donošati novih davčnih žrtev. Toda kaj briga liberalca, če ljudstvo tudi lakote umira, da le on živi. Davki se lahko zvišajo za 20, 25 odstotkov, da le liberalec kaj dobi.

Ni torej nobeno čudo, da se našemu ljudstvu gabi in studira liberalna inteligenca. Ona ne pomeni za narod nič drugega, nego pijavko, ki se drži njegovega telesa in mu sesa kri do zadnje kaplje. Brez vzorov je, njene misli so obrnjene le na lastno korist. Zato pa se tudi ne more priklopiti do upliva in ugleda med našim ljudstvom, kajti naše ljudstvo je blago in zdravo. Njena velika brezpomembnost med slovenskim ljudstvom je še edina vesela točka v vrsti teh žalostnih prikazni. Ohranimo naše ljudstvo pri vzorih, naše liberalce pa pri njih brezpomembnosti.

Volitve v Nemčiji.

V Nemčiji so bile dne 12. januarja volitve za državni zbor. Liberalno geslo je bilo: Proti katoličanom! Sploh proti vsaki krščanski stranki! Liberalni listi vseh narodov, tudi slovenski niso smeli izostati, so pisali pred volitvami, da bo katoliška stranka „centrum“ (središče) zelo poražena izšla iz volilnega boja. In res so se proti katoličanom skušale združiti vse svobodomiselnih stranke: liberalci, naprednjaki, nacionalci, socialni demokratje in razne druge manjše svobodomiselnih stranke. Toda katoliški Nemci so se sijajno držali. Njihova stranka nima skoraj nobenih volilnih izgub, zakaj od 397 mandatov je dobila katoliška stranka že pri prvi volitvi dne 12. januarja 86 poslancev, njeni kandidati pa pridejo poleg tega še v 37 okrajih v ožjo volitev. To je zelo lep uspeh katoličanov v Nemčiji, ki je z dvema tretjinama protestantovska.

Socialni demokratje so zmagali v 64 volilnih okrajih ter pride 120 njihovih kandidatov v ožjo voli-

tev. Konservativci, ki so v državnem zboru zvezani s katoliško stranko, so dobili 27 poslancev ter pridejo v 42 slučajih v ožjo volitev. Poljaki so si priborili kljub silnemu nemškemu pritisku 15 poslancev, pri ožji volitvi pa se bodo borili v 10 okrajih. Najhuje so bili tepeni liberalci. Ne eden kandidat njihove stranke ni prodril pri prvi volitvi. Posebne sreče menda tudi pri ožjih volitvah ne bodo imeli.

Zmagali sta torej katoliška in socialno-demokratska stranka. Zakaj? Ker imata dobro strankino organizacijo in zelo razvito ter razširjeno časopisje. To daje tema dvema strankama moč ipi veljavo.

Izid državnozbornih volitev v Nemčiji pa nam tudi jasno kaže, da je naslednik propadlega liberalizma — socialna demokracija. Enako je tudi pri nas. Za liberalce nikdo ne mara, pač pa stopajo na njih mesto socialni demokratje. Pri zadnjih volitvah za državni zbor se je to dejstvo v brežiškem okraju javno pokazalo. Sam liberalni general dr. Kukovec je dobil veliko manj glasov kot socialni demokrat Cobal.

Pri ožjih volitvah v Nemčiji, ki se bodo vršile med 20. in 25. januarjem, bo zopet hud in vroč boj. Nekateri svobodomiselnih stranke skušajo pripraviti svoje volilce do tega, da bi glasovali proti katoliški stranki za socialne demokratje. Drugod se pa zopet opaža, da so vsaj nekateri voditelji liberalcev v Nemčiji pametnejši od naših liberalcev, ker ne bodo podpirali socialnih demokratov.

Eno je gotovo: Moč katoličanov v Nemčiji se ne da zlomiti moč, ker so edini, dobro organizirani in imajo veliko moč v svojem časopisju. Posnemajmo jih! Katoliški Slovenci! Pridružite se našim organizacijam in razširjajte z vso vnemo naše, v katoliškem duhu pisane časopise! Potrebimo z naše domovine vse, kar piše, govori in dela liberalno! Liberalcec je samo predhodnik brezdomovinske in protikrščanske socialne demokracije. To med drugimi potrjujejo volitve na Nemškem. Zato pa vselej in povsod z lažinaprednjaki, s slovenskimi in nemškutarjskimi liberalci, temeljito pomedimo! Vse, kar čuti slovensko in krščansko, pod našo zastavo!

Politični ogled.

Dne 11. januarja: Cesar namerava imenovati celo vrsto novih članov gosposke zbornice, med njimi se nahaja baje tudi bivši deželni glavar kranjski, pl. Šuklje. — Ogrski državni zbor razpravlja o proračunu. Manjšinske stranke se pripravljajo, da pri razpravi z vso odločnostjo nasprotujejo novi brambni postavi. — Celo francosko ministrstvo je odstopilo.

Dne 12. januarja: Cesar je imenoval grofa Marija Attemsa za cesarskega namestnika v Dalmaciji. — Tudi v gornjeavstrijskem deželnem zboru je izbruhnila obstrukcija. Obstruirajo liberalci. — Govori se, da namerava odstopiti skupni finančni minister haron Burian. — Velilni boj pri državnozbornih volitvah, ki so se vršile danes v Nemčiji, je bil silno hud. Največ mandatov ste dobili katoliška stranka in pa socialna demokracija. Liberalci pa so skoraj popolnoma propadli. — Nemiri na Kitajskem se vedno huje nadaljujejo.

Dne 13. januarja: Rusinski poslanci v gališkem deželnem zboru so začeli obstruirati. Prenehali baje ne bodo prej z obstrukcijo, dokler jim ne dovolijo Poljaki take volilne postave, ki jim bo dala več pravic. — Nevarno je obolel bivši voditelj katoliških avstrijskih Nemcev in nekdanji minister dr. Ebenhoch. — V nemški državni zbor je bilo večeraj izvoljenih 86 članov katoliške stranke, 64 socialnih demokratov, 15 Poljakov, 27 konservativcev in nekaj pristašev drugih strank. Potrebni je 189 ožjih volitev. — Za ministrskega predsednika na Francoskem je imenovan svobodomislec Poincare.

Dne 14. januarja: Avstrijski liberalci so grozno poparjeni, ker so njih pristaši v Nemčiji skoraj popolnoma propadli. — Nemški cesar Viljem in italijanski kralj Emanuel bosta baje imela meseca aprila v Benetkah sestaneč. — Na Španskem je odstopilo celo liberalno ministrstvo Kanalejas. — Na Francoskem je novo ministrstvo Poincare prevzelo vlado.

Dne 15. januarja: Štajerski cesarski namestnik grof Clary se je posvetoval z ministrskim

predsednikom grofom Stürkghom o delamoznosti štajerskega deželnega zbora. — V goriškem deželnem zboru se je danes razpravljalo o predlogu za novi občinski in občinski volilni red. Danes sta začela zbirati tudi deželna zbora v Sleziji in v Trstu. — Listi poročajo, da je razmerje med Avstrijo in Rusijo postalo bolj prijateljsko.

Razne novice.

* **Našim naročnikom.** Ker se je zadnji teden pokvaril stroj, na katerem se tiska „Slov. Gospodar“, se list ne more tako hitro dotiskati. Dokler torej ne bo stroj popravljen, kar bo najbrž trajalo tri tedne, naj nam blagovolijo tisti naročniki oprostiti, kateri ne dobe lista pravočasno v roke.

* **Osebna vest C. ar. finančno ravnateljstvo v Gradcu** je in enovalo gospoda Jožefa Vrabl oficijantom ter ga pripustilo njegovemu dosedanjemu službovanju v Mariboru.

* **Iz profesorske službe** Naš rojak Josip Cizel, c. kr. profesor na ženskem učiteljskem v Gorici je prišel v VII. čimovni razred državnih uradnikov. Služboval je več let kot ljudski učitelj v Lembahu pri Mariboru, na Danaju in kot meščanski učitelj v Kškem na Kranjskem.

Iz davčne službe. Davčni upravitelji Rajmund Mally, Avgust Homan, Ivan Majcen, Karol Reicher in Karol Rudel so imenovani višjim davčnim upraviteljem, davčnim upraviteljem Francu Postraku, Ivanu Sternšku in Francu Mallnerju se je dovolila plača 8. činovnega razreda.

* **Milijoni.** Slovenski liberalci delajo sedaj kar z milijoni. Učiteljsstvu hočejo zvišati za tri milijone. Ceste hočejo graditi, tudi za tri milijone. Za deželno bolnišnico bodo še istotako potrebovali najmanj tri nove milijone. Kar z milijoni sipajo okrog sebe. A kdo bi plačeval? Ta dobrota je od liberalcev namenjena tebi, slovensko ljudstvo. Plačaj, da izkrvaviš.

* **Regulacije rek.** Kdor pogleda v proračun Štajerskega deželnega zbora za leto 1912, takoj vidi, da za regulacijo Drave, Pesnice in drugih rek po Slovenskem ni postavljen niti vinar. Vkljub temu si upajo naši slovenski liberalci lagati, da bi se regulacije že izvršile, ako bi ne bilo obstrukcije. Kako se naj regulacija izvrši brez krajcarja denarja, to ve samo liberalna pamet. Toda to lahko povemo, če bo kateri reka na Slovenskem regulirana, seveda z denarjem, potem bo to edino-le uspeh slovenske obstrukcije. Niti „Štajerc“ glede regulacij v zadnjem času ni več upal napasti slovenskih poslancev, ker so njegovi krušni očetje dobro vedeli, da se bo Drava regulirala le takrat, če se ugodni tudi v tem zahtevam slovenskih poslancev. Ljudstvo ob Dravi naj nažene liberalce za bičem, kadar bodo prišli med njega, ker so tako grdo in zahrbtno delali proti njegovim koristim.

* **Podpore vinogradnikom.** Za brezobrestna posojila vinogradnikom ni najti v proračunu Štajerske dežele za leto 1912 prav nobene svote. Slovenski poslanci se pogajajo, da tudi v tem oziru dosežejo ugodne uspehe. Toda strmite, v tem trenutku začnejo kričati naši liberalci po listih in shodih, da naj grede slovenski poslanci brez odškodnine v Gradec. Kaj reči k temu liberalnemu izdajstvu slovensko vinogradništvo? Liberalci pomagajo krivičnim Nemcem v boju proti slovenskim vinogradnikom!

* **Novo ceste.** Liberalci so na željo Nemcev začeli raznašati vest, da bi se lahko gradilo za 3 milijone novih cest na Štajerskem, in da je samo obstrukcija kriva, da ta trimilijonski dež že ne pada na deželo. Kaj je na tem resnice? Deželni odbor je izdelal načrt novih cest, ki bi se bile potrebne za Štajersko deželo. Ta načrt bi naj vzel deželni zbor na znanje. Toda graditi bodo morali ceste kakor dosedaj, okrajni zastopi. Za vsako cesto pa je treba še posebnih obravnjav z deželnim odborom in zborom. Jako slabo znamenje je za naše okrajne zastope, ki so tam, kjer so nove ceste potrebne, večinoma v liberalnih rokah, pa je, da se niso storili nobenih predpriprav. Taki so liberalci. Na eni strani vpijejo za nove ceste, na drugi strani pa za njih zgradbo ne zganejo niti z mezin-cem.

* **Sovražniki svete katoliške vere** na delu. Največji trn v peti našim verskim nasprotnikom je nerazdružljivost katoliškega zakona. Dobro vedo nasprotniki katoliškega ljudstva, da so tako dolgo, dokler bo v naših družinah še zvestoba ter bo vel kato-